

कर्नाटक सरकार

मराठी सरिता

तृतीय भाषा पाठ्यपुस्तक
इयत्ता 6 वी

MARATHI SARITA

Third Language Textbook

6th

Standard

Part - 1

KARNATAKA TEXT BOOK SOCIETY (R)

6th Cross, Malleshwaram, Bangalore - 560 003.

ಮುನ್ನುಡಿ

2005ನೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿತವಾದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘವು 2010ನೇ ಸಾಲಿನಿಂದ ಒಂದನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿವರೆಗಿನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ರಚನಾ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಹನ್ನೊಂದು ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 7 ಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ರಚನೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. 1 ರಿಂದ 4ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು 5ರಿಂದ 10ನೇ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಕೋರ್ ವಿಷಯಗಳಾದ ಗಣಿತ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳಿರುತ್ತವೆ.

2005ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

- ❖ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಜೀವನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಜೋಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಕಂಠಪಾಠ ವಿಧಾನದಿಂದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ❖ ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಕಲಿಕಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.
- ❖ ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನೀತಿಯನ್ವಯ ಮಕ್ಕಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಸ್ಪಂದಿಸುವುದು.
- ❖ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು.
- ❖ ವಿಷಯಗಳ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಅವುಗಳ ಸಮಗ್ರದೃಷ್ಟಿಯ ಬೋಧನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು.
- ❖ ಶಾಲೆಯ ಹೊರಗಿನ ಬದುಕಿಗೆ ಜ್ಞಾನ ಸಂಯೋಜನೆ.
- ❖ ಮಕ್ಕಳಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು.

ನೂತನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಮೂಲಭೂತ ವಿಧಾನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ.

- ❖ ಅಂತರ್ಗತ ವಿಧಾನ (Intergrated Approach),
- ❖ ರಚನಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನ (Constructive Approach),
- ❖ ಸುರುಳಿಯಾಕಾರದ ವಿಧಾನ (Spiral Approach),

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ವಿಷಯ ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪಠ್ಯವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಭಾರತೀಯ ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ನೂತನ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಪರೀಕ್ಷಾಪೂರಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಚಿತವಾಗಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಅವುಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದ ಸ್ವಸ್ಥ ಸಮಾಜದ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳಾದ ಆಲಿಸುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು, ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದು ಹಾಗೂ ಆಕರಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಕ್ಷೇತ್ರವಾರು ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳಿಗೆ

ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೌಶಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣ, ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆ, ಪ್ರಶಂಸಾ ಮನೋಭಾವ, ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆ ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ಅಭ್ಯಾಸ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಂಠಪಾಠಕ್ಕೆ ಶರಣು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವು ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಗೆ ಒಂದು ಪೂರಕವಸ್ತುವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು, ಮಕ್ಕಳ ಮನೋವೈಶಾಲ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯ ಮೂಲಕ ಅವರ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಸಂವರ್ಧನೆಯೇ ಕಲಿಕೆ ಗುರಿಯೆಂದು ಅಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಕಲೆ (learning to learning) ಹಾಗೂ ಕಲಿತುದುದನ್ನು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿ (learning to do), ಯನ್ನು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ವೃದ್ಧಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಘಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಜೀವನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಬೆಳಗಾವಿ ಹಾಗೂ ಕಲಬುರಗಿ ವಿಭಾಗದ ಸ್ಥಳೀಯರ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ, ಪೋಷಕರ ಆಸಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅಪೇಕ್ಷೆಯ ಮೇರೆಗೆ 2021ನೇ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಾಲಿನಿಂದ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತೃತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ 6ನೇ ತರಗತಿ ಮರಾಠಿ-ಸರಿತ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ನೂತನವಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಸಕ್ತರು ಪಡೆಯುವರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಸಂಘವು ಹೊಂದಿದೆ.

ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸಿದ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ, ಕಲಾವಿದರಿಗೆ, ಪರಿಶೀಲಕರಿಗೆ, ಸಂಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬೆಳಗಾವಿರವರಿಗೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಡಿ.ಟಿ.ಪಿ. ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹಾಗೂ ಸುಂದರವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿದ ಮುದ್ರಕರಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಂಘವು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಪಿ. ಮಾದೇಗೌಡ

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಂಘ, ಬೆಂಗಳೂರು

हितगुज

अभ्यासक्रमाची राष्ट्रीय चौकट 2005 आधारभूत मानून व बदलत्या शिक्षण पद्धतीतील आधुनिक संकल्पना गृहित धरून तृतीय भाषा मराठी सरिता इयत्ता 6वी या प्रस्तुत पाठ्यपुस्तकाची निर्मिती करण्यात आलेली आहे. हे पाठ्यपुस्तक तृतीय भाषा मराठी विद्यार्थ्यांकरिता बनविण्यात आलेले आहे. विद्यार्थ्यांचे वय व त्याची बौद्धिक पातळी लक्षात घेऊन पाठांची निर्मिती केलेली आहे. सोप्याकडून कठिणतेकडे हा कल लक्षात ठेवून पाठांचा क्रम ठेवण्यात आला आहे.

विद्यार्थ्यांच्या गरजा, समाजाकडून असणाऱ्या अपेक्षा व शिक्षणाच्या नवविचारांतून प्रेरणा घेऊन पाठ्य पुस्तकात अपेक्षित बदल करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे.

वर्णमाला, स्वर व्यंजन, संयुक्ताक्षरे, बाराखडी, विरामचिन्हे, अंकवाचन या व्यतिरिक्त बोधकथा, कविता, बडबडगीते, संभाषण व कल्पनाविस्तार तसेच शिक्षणामध्ये नवतंत्रज्ञान व माध्यमांचा वापर इत्यादी गोष्टींना वाव देणाऱ्या पाठ्यप्रकारांची निवड करण्यात आली आहे.

विद्यार्थ्यांच्या जीवनात भाषा शिक्षणास महत्वपूर्ण स्थान आहे. यासाठी श्रवण, भाषण, संभाषण, वाचन व लेखन तसेच क्रियात्मक व्याकरण या भाषा विकासाच्या पाच क्षेत्रांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

विद्यार्थ्यांमध्ये आत्मविश्वास, सौजन्य, सहिष्णुता, प्रामाणिकपणा, देशप्रेम, सहकार्य, भूतदया, कृतज्ञता, स्वसहाय्य व स्वच्छता इत्यादी जीवनमूल्यांचा विकास व भाषाभिव्यक्तीची कौशल्ये वृद्धिंगत करण्याचा एक अल्पप्रयत्न याठिकाणी करण्यात आलेला आहे. त्याचप्रमाणे मराठी भाषा संस्कृतीचे जतन व संवर्धन करण्याचाही प्रयत्न याद्वारे करण्यात आला आहे. पाठाच्या शेवटी वर्गकार्य अभ्यास स्वरूपात देवून विद्यार्थ्यांना स्वतःच्या बौद्धिक स्तराचे मुल्यमापन करण्याची संधी प्राप्त करून दिलेली आहे.

एन.सी.एफ. 2005 मधून प्रतिभान्वित भारताच्या निर्मितीचे बिजांकुरण करण्यात आलेले आहे. तसेच आधुनिक विचारांसोबत राष्ट्रीय ध्येयाप्रती जाण्यासाठी पाठ्यपुस्तक केवळ एक माध्यम आहे. या साधनात सुधारणा घडवून आणण्यासाठी समाजातील सर्व स्तरांवरील सुजाण नागरिक, शिक्षक बंधु-भगिनी व पालकांच्या विधायक सूचनांचे पाठ्यपुस्तक निर्देशालयात स्वागत आहे.

या पाठ्यपुस्तक निर्मिती कार्यात श्री एम. एम. सिंधूर, प्राचार्य डाइट बेळगावी व समन्वय अधिकारी श्रीमती सुजाता. एस्. बाळेकुंद्री, प्राध्यापिका डाइट मणूर यांचे अमूल्य मार्गदर्शन व सहकार्य लाभले. पाठ्यपुस्तक निर्मिती मंडळ या सर्वांचे अत्यंत आभारी आहे.

पाठ्यपुस्तक मंडळ

Text Book Committee

Chairman :

Smt. Prabhavathi B. Halennavar

Head Mistress, MHPS Jafarawadi, Tal-Belagavi

Members :

Smt. Kiran S. Gayakawad

Head Mistress, Govt. MHPS, Bachi, Tal-Belagavi

Sri J.S. Mali

Head Master, Govt. MHPS Kurli, Tal-Nippani

Sri Pranav L. Bhatakande

Asst. Teacher, Govt. MHPS No. 29, Ramadev Galli, Belagavi

Smt. Madhuri S. Kulkarni

Asst. Teacher Govt. MHPS Torali, Tal - Khanapur

Scrutinizer :

Sri C.Y. Patil

Asst. Teacher, Thalakwadi High School, Belagavi

Artist :

Sri Prakash Shankar Naik

Drawing Teacher, SAP Vidyamandir, Kanagala, Tal-Hukkeri

Editorial Board Members:

Dr. Vinod Gaikwad

Chairman, Marathi Section
R.C.U. Belagavi

Dr. Manisha Nesarkar

Chairman, Marathi Section
R.C.U. Belagavi

Chief Advisers:

Sri M. P. Madegowda,

Managing Director, KTBS, Bengaluru

Smt. M. D. Usha,

Deputy Director, KTBS, Bengaluru

Programme Co-Ordinator

Sri. L. Shankare Gowda

Asst. Director, KTBS, Bengaluru

अनुक्रमणिका

अ.नं.	पाठाचे/कवितेचे नाव	पृष्ठ क्रमांक
1.	अक्षरांचे अवयव	11
2.	वर्णमाला	15
3.	स्वरगीत	17
4.	स्वरांचा लेखन अभ्यास	18
5.	व्यंजनांचा लेखन अभ्यास	20
6.	स्वर वाचा, समजून घ्या व लिहा	26
7.	व्यंजने वाचा, समजून घ्या व लिहा	29
8.	स्वर आणि त्यांच्या मात्रा	37
9.	बाराखडी सराव	51
10.	अँ व ऑ चा वापर	54
11.	जोडाक्षरे	55

आवडीचे पान

चित्र रंगवा

चित्र पाहून फरक ओळखा

चित्र बघा चित्रावरुन गोष्ट सांगा

चित्र बघा चित्रात काय काय दिसते ते सांगा

माकडाने काढलंय दुकान

एका माकडाने काढलंय दुकान
आली गिन्हार्ईके छान छान
मनीने आणले पैसे नवे.
म्हणाली शेटजी उंदीर हवे
अस्वल आले नाचवीत पाय
म्हणाले मधाचा भाव काय.
कोल्हयाने मागितला गुळाचा रवा
आणि म्हणाला मांडून ठेवा.
माकड म्हणाले लावून गंध
आता झालय दुकान बंद.

घड्याळ

घड्याळात वाजला एक, आईने केला केक
केक खाण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला॥

घड्याळात वाजले दोन, आजीचा आला फोन
फोनवर बोलण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला॥

घड्याळात वाजले तीन, हरवली माझी पीन
पीन शोधण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला॥

घड्याळात वाजले चार, आईने दिला मार
मार खाण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला॥

घड्याळात वाजले पाच, ताईने केला नाच
नाच पाहण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला॥

घड्याळात वाजले सहा. आईने केला चहा
चहा पिण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला ॥

घड्याळात वाजले सात, आईने केला भात
भात जेवण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला ॥

घड्याळात वाजले आठ, दादाने फोडला माठ
खापर वेचण्यात एक तास गेला. मी नाही अभ्यास केला ॥

घड्याळात वाजले नऊ, पळाली आमची माऊ
माऊला शोधण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला ॥

घड्याळात वाजले दहा, बाबा आले पहा
बाबांशी बोलण्यात एक तास गेला, मी नाही अभ्यास केला ॥

सकाळ

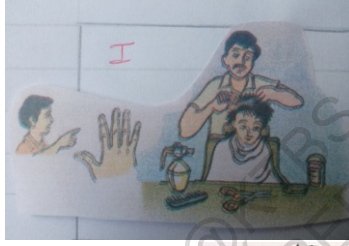
सकाळ झाली
जाग आली
दात घासायची
वेळ झाली.

झाडूया घर
काढूया केर
साफ होईल
सारे घर.

वाढले केस
कापून टाका
मोठाली नखे
ठेवूच नका.

नखांमधून
शिरता मळ
तिची बाई
भलतीच वळवळ.

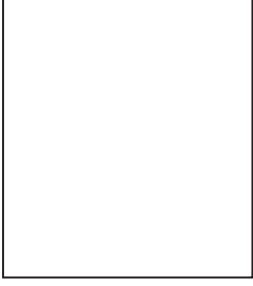
गरम पाणी
भरुन बादली
दररोज करु
आंघोळ आपली.

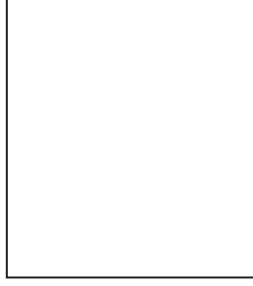
धुतले कपडे
घालून चांगले
आनंदी मन
होईल आपले.

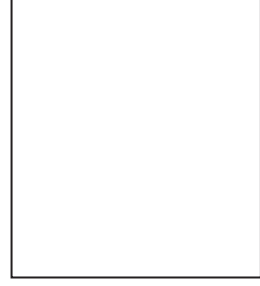
तुमच्या आवडत्या कार्टून मित्रांची चित्रे जमवा आणि चिकटवा.

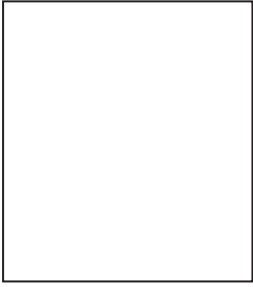
बग्जबनी

मिकिमाऊस

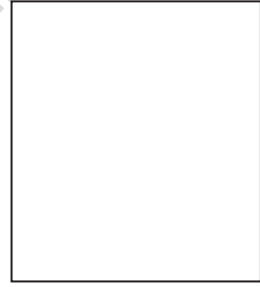
स्कुबी डु

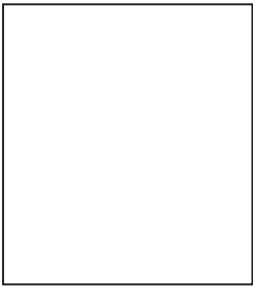
सिल्व्हेस्टर

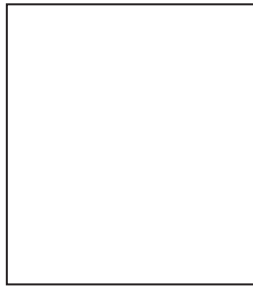
सॅंडी चीक्स

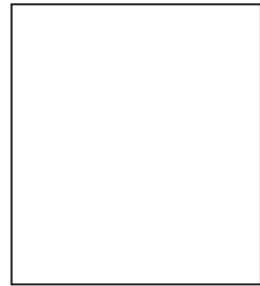
डोरेमॉन

टॉम अँड जेरी

मोटु पतलु

सुपरमॅन

रेल्वे स्टेशन

प्लॅटफॉर्म - रेल्वेस्टेशनातील प्रवाशांना उभे रहाण्याची जागा.

तिकिट कलेक्टर - प्रवाशांची तिकिटे जमा करणारा.

स्टेशन मास्तर - रेल्वेस्टेशनचे मुख्य अधिकारी.

गार्ड - गाडीवर नियंत्रण ठेवणारा.

रहदारीचे नियम

- 1) पादचाऱ्यानी फुटपाथवरूनच चालावे.
- 2) रस्त्याच्या मधोमध चालू नये किंवा खेळू नये.
- 3) लाल रंगाचा दिवा चालू असताना सक्तीने थांबावे.
- 4) पिवळ्या रंगाचा दिवा चालू असताना चालण्याच्या तयारीत रहावे.
- 5) हिरवा दिवा लागल्यावर रस्ता ओलांडून पुढे जावे.

अक्षरांचे अवयव

पहा	लिहा	पुन्हा लिहा

अभ्यास

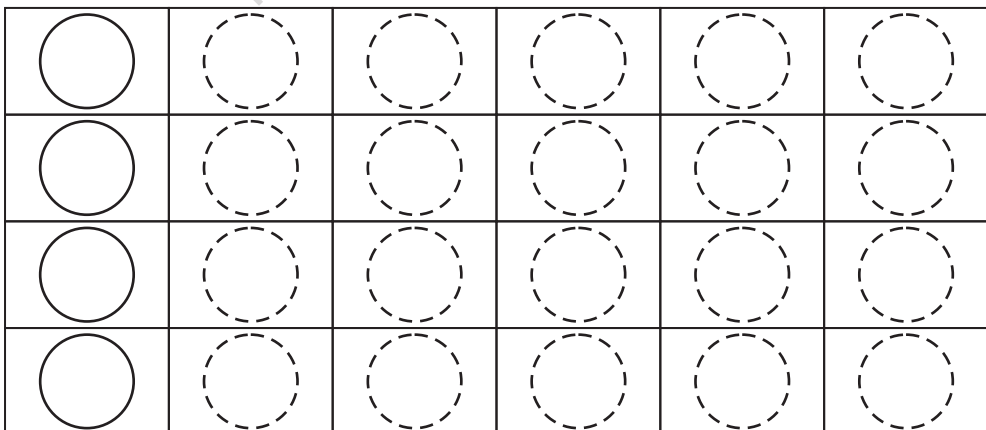
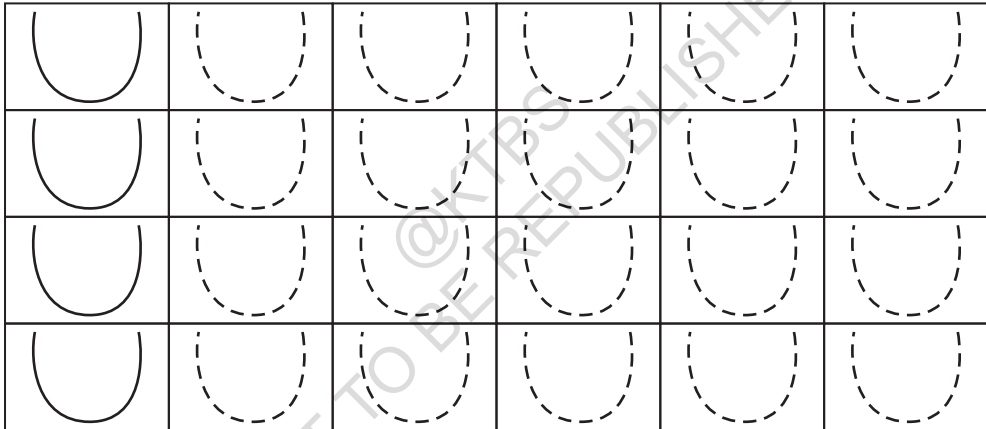
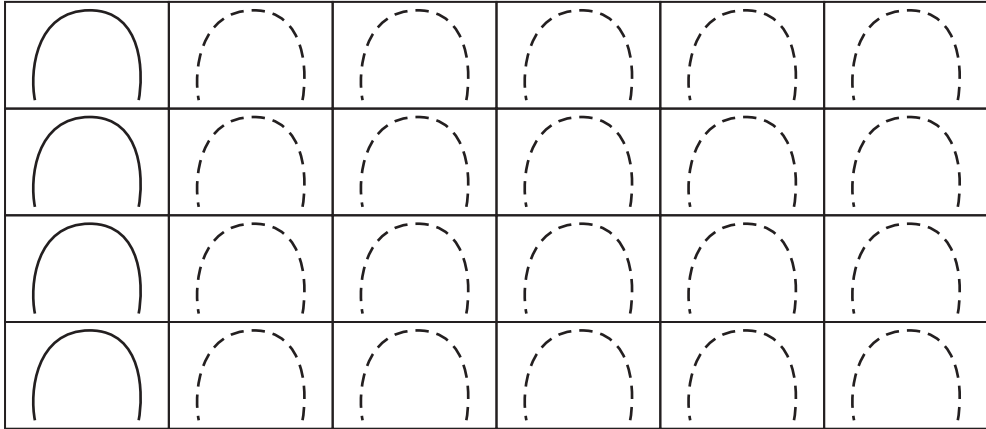
पहा व लिहा

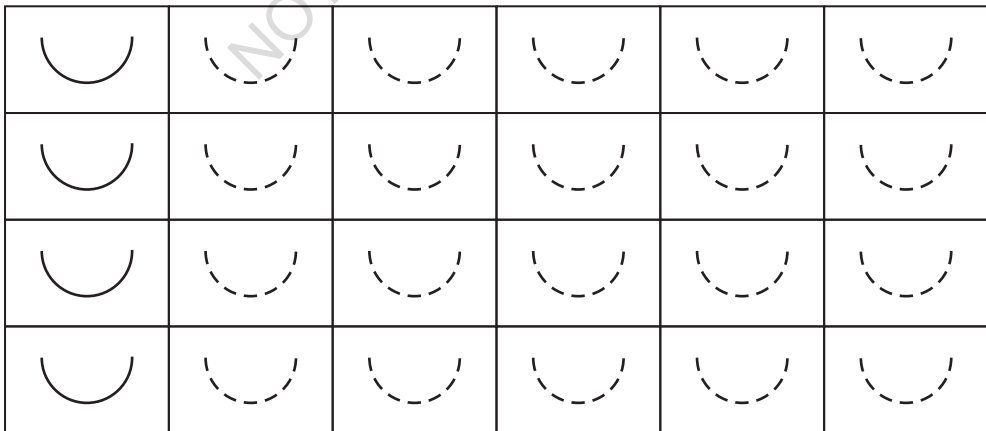
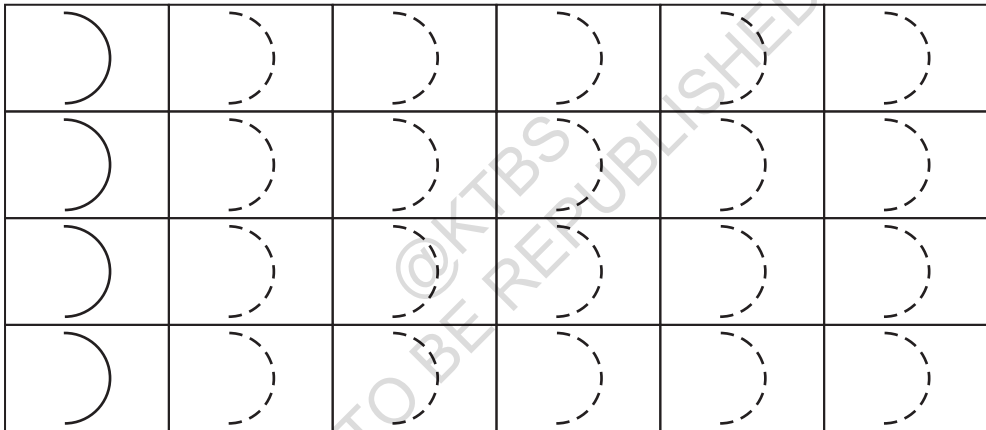
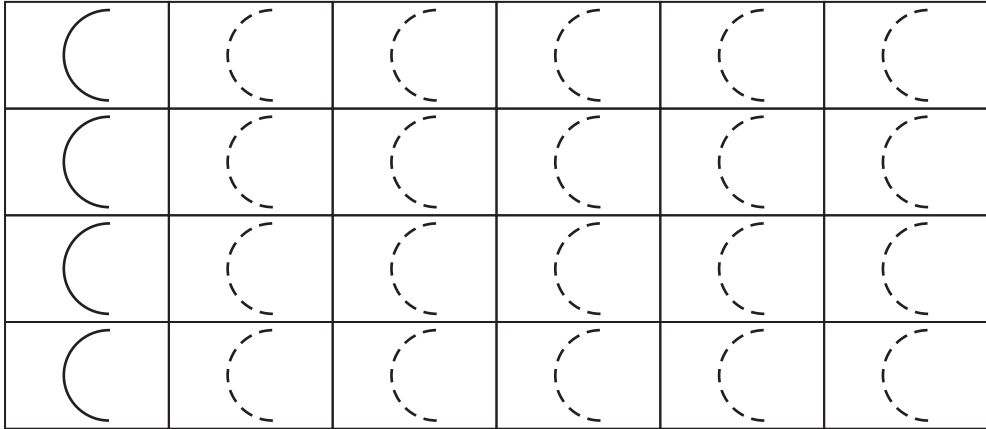
—	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
—	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
—	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -

	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -

/	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
/	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
/	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -

/	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
/	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -
/	- - -	- - -	- - -	- - -	- - -

अ आ इ ई

उ ऊ ऋ ॠ ए

अँ ऐ ओ औ

औ अं अः

व्यंजन

क् ख् ग् घ् ङ्

च् छ् ज् झ् ञ्

ट् ठ् ड् ढ् ण्

त् थ् द् ध् न्

प् फ् ब् भ् म्

य् र् ल् व् श्

ष् स् ह् ळ् क्ष् ज्ञ्

स्वरगीत

‘अ’ म्हणता ‘अननस’ आंबट गोड त्याचा रस
‘आ’ म्हणता ‘आमराई’, तेथे मिळे थंडाई

‘इ’ म्हणता ‘इवलेसे’, जशी मोहरी दिसे
‘ई’ म्हणता ‘ईश्वर’, तो नसे नश्वर

‘उ’ म्हणता ‘उदक’, पाण्यात राही बदक
‘ऊ’ म्हणता ‘ऊस’, गोड साखरेचा रस

‘ए’ म्हणता ‘एडका’, भिंतीला मारी धडका
‘ऐ’ म्हणता ‘ऐरण’, त्यावरी पडतो घण

‘ओ’ म्हणता ‘ओला’, गवती चहाचा प्याला
‘औ’ म्हणता ‘औत’, भरभर चाले मातीत

‘अं’ म्हणता ‘अंबारी’, हत्तीवर डुलते भारी
‘अः’ म्हणता ‘अंतःकरण’, बारा आहेत मूळ वर्ण.

स्वरांचा लेखन अभ्यास

अ

आ

इ

ई

उ

ऊ

ऋ

ॠ

ए

अँ

ऐ

ओ

ऑ

औ

अं

अः

क्

ख

ग

घ

ङ

च

छ

ज

झ

ञ

व्यंजनांचा लेखन अभ्यास

च

छ

ज

झ

ण

त

थ

द

ध

न

व्यंजनांचा लेखन अभ्यास

प

फ

ब

भ

म

य

र

ल

व

श

व्यंजनांचा लेखन अभ्यास

ष						

स्						

ह						

ख						

संयुक्त व्यंजनांचा लेखन अभ्यास

क्ष						

ज्ञ						

वर्णमाला - अभ्यास

स्वर ओळखून गोल करा.

उदा : (अ) प च ट (ए) म अं
उ न ल ओ ई स ड
इ फ ष ऊ ऋ अः झ
ऐ ज घ आ र औ श

रिकांम्या जागा भरा.

क	ख		घ	ङ
च		ज	झ	ञ
	ठ	ड		ण
त	थ		ध	
प		ब	भ	
य	र			
ष		ह		
क्ष				

अक्षरे ओळखा व म्हणा.

अ ए ऋ अं ऐ इ आ ई
त प य श ख छ ठ
ट च क औ ऊ ओ अः ड
प ह द ख ठ ऑ र
ऊ न म ण ळ य व
झ ढ स घ ल ब द
ज ड ग ष र फ थ
ऑ ख ठ र ह द प

अक्षरे लिहा.

म स घ ड अ

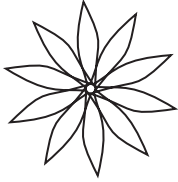
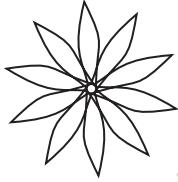

अ	 अननस	 अजगर	अ
आ	 आई	 आगगाडी	आ
इ	 इडली	 इमारत	इ
ई	 ईश्वर	 ईडलिंबू	ई
उ	 उखळ	 उदबत्ती	उ

* बघा, वाचा, गिरवा.

ऊ			ऊ
	ऊस	ऊद	
ए			ए
	एडका	एक	
ऐ			ऐ
	ऐरण	ऐरावत	
ओ			ओ
	ओठ	ओझेवाला	
औ			औ
	औषध	औत	

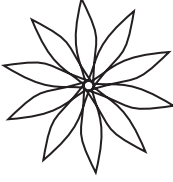
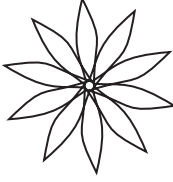
* बघा, वाचा, गिरवा.

अं	 अंगठी	 अंबारी	अं
अः			अः

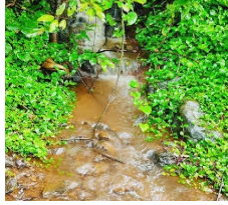
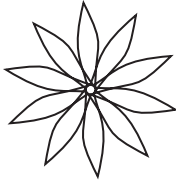
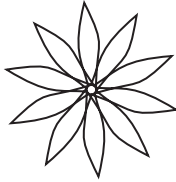

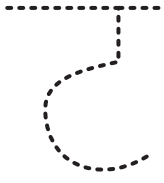
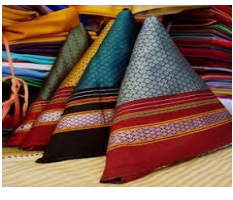
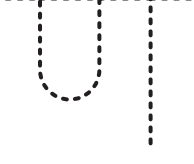
वाचा, समजून घ्या व गिरवा.

क			क
	कमळ	कढई	
ख			ख
	खटारा	खजूर	
ग			ग
	गवत	गलबत	
घ			घ
	घरटे	घर	
ङ			ङ

* बघा, वाचा, गिरवा.

च			च
	चमचा	चरखा	
छ			छ
	छडी	छत्री	
ज			ज
	जहाज	जवान	
झ			झ
	झगा	झरा	
ञ			ञ

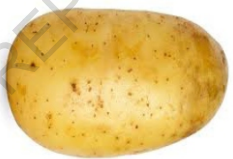
* बघा, वाचा, गिरवा.

ट	 टरबूज	 टपालपेटी	
ठ	 ठसा	 माठ	
ड	 डबा	 डमरु	
ढ	 ढाल	 ढग	
ण	 बाण	 खण	

* बघा, वाचा, गिरवा.

त			त
	तलवार	तबला	
थ			थ
	थवा	नथ	
द			द
	दरवाजा	दगड	
ध			ध
	धनगर	धबधबा	
न			न
	नळ	नदी	

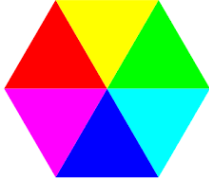
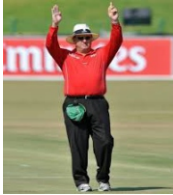
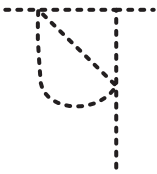
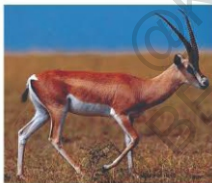
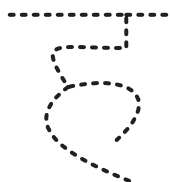
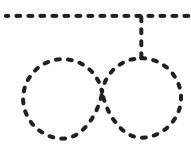
* बघा, वाचा, गिरवा.

प			प
	पतंग	पपई	
फ			फ
	फणस	फळा	
ब			ब
	बदक	बटाटा	
भ			भ
	भटजी	भजन	
म			म
	मका	मगर	

* बघा, वाचा, गिरवा.

य			य
	यज्ञ	यम	
र			र
	रथ	रवी	
ल			ल
	लसूण	लवंग	
व			व
	वजन	वड	
श			श
	शहामृग	शहनाई	

* बघा, वाचा, गिरवा.

ष	 षट्कोन	 षट्कार	
स	 ससा	 समई	
ह	 हरीण	 हळद	
ब	 बाळ	 माळ	

स्वरयुक्त संयुक्त व्यंजने

* बघा, वाचा व गिरवा.

क्ष	 क्षत्रिय	 क्षितिज	क्ष
ज्ञ	 विज्ञान	 ज्ञानेश्वर	ज्ञ

स्वर आणि त्यांच्या मात्रा

अ आ इ ई उ ऊ

— ा ि ि ॆ ॊ

ऋ लृ ए ओ ऐ ओ

ॠ ॡ ॢ ॣ ।

ऑ औ अं अः

ँ ॢ ॣ ॥

सूचना :- स्वर व व्यंजनापासून तयार होणारे शब्द
वाचा समजून घ्या व लिहा.

क ख ग घ ङ च छ ज झ ञ
ट ठ ड ढ ण त थ द ध न
प फ ब भ म य र ल व श
ष स ह ळ क्ष ज्ञ

रथ

कप

*** बघा. वाचा, लिहा.**

रस		गगन		शतक		पटकन	
नळ		पवन		धरण		मनगट	
बस		नगर		मलम		खरवस	
जग		सहल		दशक		गडबड	
नथ		जवळ		गडद		पडवळ	

*** मोठ्याने वाचा.**

अमन डफ धर.

शरद भरभर चल.

अभय गडबड कर.

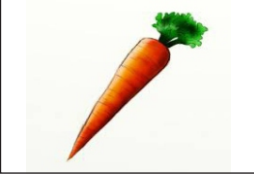
अननस धर, सरबत कर.

काना

आ = ऀ (काना 'आ' कर)

क + ऀ (आ) = का

का खा गा घा डा चा छा जा झा ना
टा ठा डा ढा णा ता था दा धा ना
पा फा बा भा मा या रा ला वा शा
षा सा हा ळा क्षा ज्ञा

गाजर

माकड

* बघा, वाचा, लिहा.

ताट		माकड		पापड		फरसाण	
गाव		गाजर		पाळणा		पायवाट	
खार		बटाटा		पाऊस		कामगार	
राजा		आकाश		रामायण		दवाखाना	
वाघ		कावळा		सावकाश		गजानन	

मोठ्याने वाचा.

बाबा, मला छान छान गजरा आणा.

ताई, माझा हात धर.

राघव, बाजारात जा, नारळ व साखर आण.

चला, चला, लवकर पळा.

ऋस्व वेलांटी

इ = ि (ऋस्व वेलांटी) 'इ' कार

क + ि (इ) = कि

कि खि गि घि डि चि छि जि झि जि
 टि ठि डि ढि णि ति थि दि धि नि
 पि फि बि भि मि यि रि लि वि शि
 षि सि हि खि क्षि जि

हिरा

किडा

* बघा, वाचा व लिहा.

हिरा		पितळ		हिवाळा		विणकर	
विडा		शिक्षक		विमान		दिनकर	
टिळा		तिखट		चिवडा		विनायक	
शिटी		किरण		विजार		अधिकार	
दिवा		दिवस		शिपाई		काशिनाथ	

* मोठ्याने वाचा.

आज विमलचा वाढदिवस, शिरीष बाजारात जा.

चिवडा आण, निशा, शिरा व चहा बनव.

दिनकर, विनया, विकास या.

विमलचा वाढदिवस छान साजरा करा.

चिवडा खा, शिरा खा, मजा करा.

दीर्घ वेलांटी

ई = ी (दीर्घ वेलांटी) 'ई' कार

क + ी (ई) = की

की खी गी घी डी ची छी जी झी जी
टी ठी डी ढी णी ती थी दी धी नी
पी फी बी भी मी यी री ली वी शी
षी सी ही ळी क्षी ज्ञी

जीभ

बरणी

बघा, वाचा व लिहा

भाजी		भटजी		बरणी		गणपती	
पीठ		पाकीट		मावशी		भारतीय	
मीठ		चवळी		पालखी		शाबासकी	
माती		फकीर		हरीण		बाबागाडी	
जीभ		बारीक		पगडी		दीपावली	

मोठ्याने वाचा

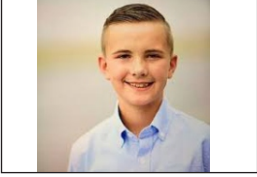
ती पहा फळवाली आजी आली.
फळांनी भरलेली टोपली आणली.
पहा तिने टोपलीत काय काय आणले आहे?
आई, लवकर ये. आजीकडून फळं घे.
आजीसाठी पाणी आण.
ही पहा केळी, मोसंबी आणि सीताफळ.
गोड द्राक्षे, अननस आणि चिक्कू.
टपोरी बोरं व लाल लाल पेरु.
आईने ताजी ताजी फळं घेतली.
आईने ताजी फळं कापली.
मीठ लावून मुलांनी खाल्ली.

ऋस्व उकार

उ = (ऋस्व उकार 'उ' कार)

क + ँ (उ) = कु

कु खु गु घु डु चु छु जु झु नु
टु ठु डु ढु णु तु थु दु धु नु
पु फु बु भु मु यु रु लु वु शु
षु सु हु लु क्षु ज्ञु

मुलगा

रुपया

बघा, वाचा व लिहा

सुई		पुरण		बाहुली		बुधवार	
डुल		सुरण		गुराखी		हनुमान	
गुहा		गुलाब		झुणका		खुळखुळा	
फुगा		फुटाणा		हुशार		दुकानदार	
गुढी		गुरुजी		मनुका		गुळगुळीत	

मोठ्याने वाचा

कुसुम, सुमन चला. राहुल, सुनिल चला.

चला आपण दुकानात जाऊ.

कुसुमला गुलाबी रुमाल हवा, राहुलला हिरवा फुगा हवा.

सुनिलला मधुर मुरली हवी, सुमनला नाजूक बाहुली हवी.

दुकानदारास रुपये देऊ, चला चला घरी जाऊ.

दीर्घ उकार

ऊ = ू (दीर्घ उकार 'ऊ' कार)

क + ू (ऊ) = कू

कू खू गू घू ङू चू छू जू झू ञू
टू ठू डू ढू णू तू थू दू धू नू
पू फू बू भू मू यू रू लू वू शू
षू सू हू ळू क्षू जू

काजू

वासरू

* बघा, वाचा व लिहा

तूप		खजूर		भूपाळी		टरबूज	
गहू		लसूण		कुलूप		भरपूर	
काजू		लाकूड		झुडूप		राजापूर	
खडू		वासरू		डमरू		जाडजूड	
झाडू		कापूर		बाभूळ		आजूबाजू	

* मोठ्याने वाचा.

राजू, सदू पहा पहा वासरू.

कपिला गाईचे वासरू.

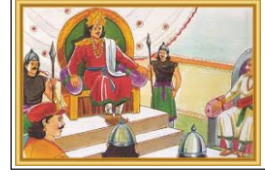
गाय देते गोड दूध.

आपण दूध भरपूर पिऊ.

ऋ - ८

व + ८ = वृक्ष

न + ८ = नृप

बघा, वाचा व लिहा

तृण		पृष्ठ		मृग		वृक्ष	
मृदु		कृष्ण		गृह		घृणा	
कृषक		अमृत		हृदय		शहामृग	
कृपण		मृणाल		सृजन		मृगनयनी	

सूचना : ऋ या मुळाक्षराची व्यंजनाशी जोड देताना लिखाण व वाचन याबद्दल मार्गदर्शन आवश्यक आहे.

एक मात्रा

ए = (एक मात्रा 'ए' कार)

क + ॲ (ए) = के

के खे गे घे डे चे छे जे झे जे
टे ठे डे ढे णे ते थे दे धे ने
पे फे बे भे मे ये रे ले वे शे
षे से हे ळे क्षे ज्ञे

खेकडा

फेटा

बघा, वाचा व लिहा

शेत		देऊळ		कावेरी		देवघर	
खेळ		मडके		नेहरु		आलेपाक	
सेना		लेखन		ढेकूण		केळफूल	
बेडी		शेजारी		लेखणी		मसालेभात	
खेडे		टेकडी		केशार		बटाटेवडे	

* मोठ्याने वाचा.

हे पहा आमचे गाव. आमचे गाव खेडेगाव.

खेडेगावची वाट वेडीवाकडी.

गावा शेजारी वाहते नदी.

नदी शेजारी लहान टेकडी.

गावा शेजारी हिरवीगार शेती.

दोन मात्रा

ऐ = (दोन मात्रा 'ऐ' कार)

क + ै (ऐ) = कै

कै खै गै घै डै चै छै जै झै ज़ै
टै ठै डै ढै णै तै थै दै धै नै
पै फ़ै बै भै मै यै रै लै वै शै
षै सै है ळै क्षै ज़ै

बैल

कैरी

बघा, वाचा व लिहा

मैल		वैरण		दैनिक		पैसपैस	
पैसा		पैठण		वैशाली		बैलगाडी	
थैली		बैठक		बैरागी		सैरावैरा	
पैज		हैराण		वैशाख		गैरसोय	
शैला		कैकयी		शैलेश		गैरहजर	

* मोठ्याने वाचा.

वैशाली हे पैसे घे.

बाजारातून भाजी व कैरी आण.

शैला, नैनालाही घेऊन जा.

वैशाली, शैलासह बाजारात गेली.

भाजी व कैरी घेऊन आली.

काना व एक मात्रा

ओ - ऐ (काना व एक मात्रा 'ओ' कार)

क + ऐ (ओ) = को

को खो गो घो डो चो छो जो झो ओ
टो ठो डो ढो णो तो थो दो धो नो
पो फो बो भो मो यो रो लो वो शो
षो सो हो लो

मोर

पोपट

बघा, वाचा व लिहा

बोट		पोपट		गोसावी		सोमवार	
मोर		सोनार		टोपली		बरोबर	
गोरा		समोर		कोकिळा		तोफखाना	
डोळे		झोपडी		पोशाख		आगबोट	
पोळी		गोपाळ		कोयना		मोरपीस	

* मोठ्याने वाचा.

मी आहे कुंभार.	मातीपासून भांडी बनवितो.
मी आहे सोनार.	सोन्याचे दागिने बनवितो.
मी आहे शिंपी.	लोकांचे कपडे शिवतो.
मी आहे गवंडी.	लोकांची घरे बांधतो.
मी आहे कोळी.	समुद्रात मासे पकडतो.
मी आहे सुतार.	लाकडापासून वस्तू बनवितो.
मी आहे विद्यार्थी.	मी खूप अभ्यास करतो.

काना व दोन मात्रा

औ = ॐ (काना व दोन मात्रा 'औ' कार)

क + ॐ (औ) = कौ

कौ खौ गौ घौ डौ चौ छौ जौ झौ औ
 टौ ठौ डौ ढौ णौ तौ थौ दौ धौ नौ
 पौ फौ बौ भौ मौ यौ रौ लौ वौ शौ
 षौ सौ हौ ळौ क्षौ ज्ञौ

नौका

चौकट

बघा, वाचा व लिहा

दौड		दौलत		गौरव		फौजदार	
चौक		नौबत		लौकिक		सौदागर	
नौका		औजार		चौथरा		चौकीदार	
हौशी		चौपाटी		चौकशी		चौपदरी	
चौथा		चौसम		चौकार		मौजमजा	

मोठ्याने वाचा.

गौरी, गौतमी. सौरभी आणि कौशिकी.

चौघी एकमेकींच्या सख्या सोबती.

सरकारी शाळेतल्या चौथीच्या मुली.

चौघीही चौकस विचारांच्या मुली.

चौघीही चौकातील मैदानात खेळतात.

क्रिकेट खेळतात. चौकार, षटकार मारतात.

बाजूच्या हौदात हातपाय धुतात.

औदुबराखाली आराम करतात.

सगळे त्यांचे कौतुक करतात.

अशी सारी मौज करतात.

(अनुस्वार 'अं' कार)

अं = ँ क + ँ (अं) = कं

कं खं गं घं ङं चं छं जं झं ञं
टं ठं डं ढं णं तं थं दं धं नं
पं फं बं भं मं यं रं लं वं शं
षं सं हं ळं क्षं ज्ञं

सिंह

घंटा

बघा, वाचा व लिहा

रंग		चंदन	चांभार	पांडुरंग
खांब		शंकर	गवंडी	वैकुंठ
घंटा		तांदूळ	बांगडा	अंगण
भेंडी		बांगडी	चांदणी	रंगीबेरंगी
भुंगा		कुंभार	चांदोबा	पंढरपूर

* मोठ्याने वाचा.

चला चला पंढरपुरी जाऊ

पंढरपुरी पांडुरंग पाहू.

पांडुरंग उभा विटेवरी, हात त्याचे कटेवरी.

रखुमाई शेजारी उभी, जणु पांडुरंगाची सावली.

पांडुरंग माझी माऊली.

पांडुरंग माझी माऊली.

वाचन पाठ

वाचा, अधोरेखित अक्षरावर अनुस्वार द्या व पुन्हा वाचा.

मी अन॒त पा॒डे.

हा माझा ब॒गला.

बग॒ला सु॒दर आ॒हे.

समो॒र अ॒गण आ॒हे.

अ॒गणात सु॒दर बा॒ग आ॒हे.

बागेत उ॒च झाड आ॒हे.

झाडा॒वर वि॒विध र॒गाचे पक्षी आ॒हेत.

बागेत सुग॒ंधी फुले आ॒हेत.

पाठ

9

बाराखडी सराव

* बाराखडी पूर्ण करा.

क	का	कि	की	कु	कू	के	कॅ	कै	को	कॉ	कौ	कं	कः
ख									खो				
ग										गॉ			
घ				घु									
च											चौ		
छ	छा												
ज								जै					
झ			झी										
ट												टं	
ठ		ठि											
ड									डो	डो			
ढ					ढू								
ण	णा												
त													तः
थ											थौ		
द				दु									
ध											धौ		
न		नि											
प								पै					
फ												फं	
ब			बी										
भ									भो	भो			
म													मः

य					यू												
र		रि															
ल						ले											
व															वं		
श	शा																
ष			षी														
स						सू											
ह	हा																
ळ					ळु										ळं		
ह	हा																
ळ					ळु										ळं		

* लक्षात ठेवा

(1) 'अ' स्वर प्रत्येक व्यंजनात मिसळलेला असतो

'अ' स्वराचे स्वतंत्र मात्रा चिन्ह नाही. 'अ'

सोडून प्रत्येक स्वरासाठी मात्रा चिन्ह आहे.

(2) 'क्र' ची मात्रा (८) बाराखडी मध्ये ट, ठ, ड

ढ, र, क्ष, ज, ङ, झ, वर्णाना लागत नाही.

(3) 'र' या वर्णाला 'उ', 'ऊ' ची मात्रा अक्षराखाली

न लागता अक्षरासमोर लागते.

उदा - 'रु', 'रू'

अभ्यास

1) शब्द तयार करा

क + ा + ग + द	= कागद
ब + ा + ल + क	= _____
व + ि + मा + न	= _____
द + ी + प + क	= _____
त + ु + ल + स	= _____
स + ू + र + ज	= _____
क + े + प + ण	= _____
न + े + पा + ल	= _____
म + े + दा + न	= _____
भ + ो + ज + न	= _____
ग + ौ + त + म	= _____
अ + ॆ + ग + ठी	= _____
द + ु + ः + ख	= _____

अँ व ओँ चा वापर

आजच्या मराठी भाषेच्या वापरामध्ये इंग्रजी भाषेचा वापर होताना दिसतो. इंग्रजी शब्दांचे जसेच्या तसे लिखाण करण्यासाठी मराठी मुळाक्षरांमध्ये 'अँ' व 'ओँ' या अक्षरांचा समावेश करण्यात आला आहे त्यांचा वापर करून कांही इंग्रजी शब्दांचे लिखाण कसे करावे याबद्दल आपण माहिती घेऊ.

‘अँ’ व ‘ओँ’ याचा वापर करून व्यंजनांचे लेखन व वाचन -

वाचन :-

कँ	खँ	गँ	घँ	डँ	चँ	छँ	जँ	झँ	ञँ
टँ	ठँ	डँ	ढँ	णँ	तँ	थँ	दँ	धँ	नँ
पँ	फँ	बँ	भँ	मँ	यँ	रँ	लँ	वँ	शँ
			षँ	सँ	हँ	ळँ	क्षँ	ज्ञँ	

* बघा, वाचा व लिहा

कँट		बँट		कँमेरा		बँटरी	
मँट		डँडी		कँडबरी		कँरम	

काँ	खाँ	गाँ	घाँ	डाँ	चाँ	छाँ	जाँ	झाँ	जाँ
टाँ	ठाँ	डाँ	ढाँ	णाँ	ताँ	थाँ	दाँ	धाँ	नाँ
पाँ	फाँ	बाँ	भाँ	माँ	याँ	राँ	लाँ	वाँ	शाँ
			षाँ	साँ	हाँ	ळाँ	क्षाँ	ज्ञाँ	

* बघा, वाचा, लिहा.

काँट		ऑफिस		ऑक्सीजन	
बॉल		मॉल		चॉकलेट	
सॉस		गॉगल		ऑईल	

* कोणत्याही अक्षराला दुसरे अक्षर जोडून जोडाक्षरे अशी बनतात.

श + व = श्व = ईश्वर	ष + म = ष्म = चष्मा
त + म = त्म = महात्मा	स् + व = स्व = स्वदेश
ग + न = ग्र = लग्न	क् + त = क्त = भक्त

बुद्ध		स्वराज		काश्मीर		मस्त	
स्वर		नास्तिक		उत्सव		अस्वल	
मास्तर		जन्म		पुस्तक		हिंदुस्थान	

* कोणतीही तीन अक्षरे जोडून जोडाक्षरे अशी बनतात.

ष् + ट् + र = ष्ट्र = महाराष्ट्र	स् + र् + अ = श्र = श्रम
स् + त् + र = स्त्र = शस्त्र	

स्त्री		इस्त्री		सहस्र		गजवस्त्र	
राष्ट्र		वस्त्र		धृतराष्ट्र			

* कांही अक्षरे जोडाक्षरे नसली तरी अशी बनतात.

क + ऋ = कृ = कृपा	व + ऋ = वृ = वृत्ती
न् + ऋ = नृ = नृत्य	त् + ऋ = तृ = तृप्ती

कृष्ण		पृथ्वी		प्रकृती		कृतघ्न	
नृप		तृष्णा		सुकृत		विकृती	
दृष्टी		तृप्त		सृजन		कृतज्ञ	

वाचा

- 1) दादा नक्कल करतो.
- 2) मी कथ्थक शिकणार.
- 3) दररोज व्यायाम करावा.
- 4) घड्याळात वेळ बघ.
- 5) म्हैस दूध देते.
- 6) मी बेळगावी जिल्ह्यात रहातो.
- 7) सिंह गर्जना करतो.
- 8) मला गोड पदार्थ आवडतात.
- 9) गावात जत्रा भरते.
- 10) भटजी मंत्र म्हणतात.
- 11) ईश्वराला परमेश्वरही म्हणतात.
- 12) काश्मीर सुंदर प्रदेश आहे.
- 13) आपल्या राष्ट्राचा अभिमान बाळगावा.
- 14) नेहमी राष्ट्रगीताचा आदर करावा.
- 15) पृथ्वी गोलाकार आहे.
- 16) आपण कृतज्ञता बाळगावी.

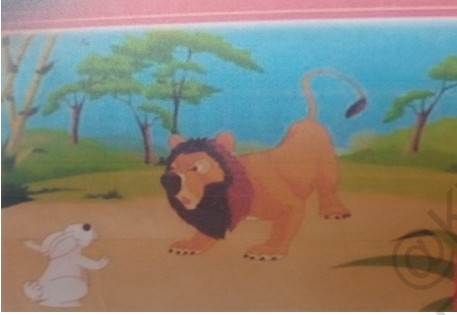
सशाचे शहाणपण

जंगलातील सिंहाने “मीच बलवान”
म्हणून ओरडून सांगितले.

त्याने सर्वांना त्रास देण्यास सुरुवात केली.

सशाने त्याला धडा शिकविण्याचा
बेत आखला. तो सिंहाजवळ गेला.

“तुझ्याहून बलवान प्राणी दाखवितो ये.”
असे म्हणाला. विहिराजवळ घेऊन आला.
“वाकून बघ” म्हणाला. सिंहाने
आपलेच प्रतिबिंब पाण्यात पाहिले.

त्याला पकडण्यासाठी विहिरीत
स्वतःला झोकून दिले.
पाण्यात बुडून त्याला
आपले प्राण गमवावे लागले.

